

บทบาทของกวีกลุ่ม “อพอลโล” ที่มีต่อบทกวีอาหรับยุคใหม่

The Roles of Stanza of Poets “Apollo” Affecting Modern Arabic Poetry

Received 15 March, 2021

ดร.สมชาย เซ็มมี¹

Revised 20 June, 2021

Dr.Somchai Semmee

Accepted 23 June, 2021

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้มุ่งศึกษาประวัติความเป็นมาและวิเคราะห์บทบาทของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ที่มีต่อบทกวีอาหรับยุคใหม่จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและบทบาทของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ที่ออกมาเคลื่อนไหวในช่วงต้นศตวรรษที่ 20

กวีนิพนธ์อาหรับถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีการเรียนรู้และถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน มีรูปแบบการประพันธ์ที่เคร่งครัดตามขนบธรรมเนียม นอกจากนี้กวีนิพนธ์อาหรับเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ และภูมิปัญญาของชาวอาหรับในแต่ละยุคสมัย อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต สภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ รวมไปถึงวัฒนธรรมอันรุ่งเรืองของชาวอาหรับที่มีความเป็นมาอย่างทรงพลัง เป็นศิลปะที่ได้รับความนิยมและแสดงการวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจวบจนปัจจุบัน

กวีกลุ่ม “อพอลโล” เป็นกลุ่มกวีที่จัดอยู่ในยุคของนักวรรณกรรมอาหรับยุคใหม่เป็นหนึ่งในกลุ่มกวีที่ต้องการหลีกเลี่ยงความจำเจของบทกวีที่ต้องยึดติดกับฉันทลักษณ์และท่วงทำนองแบบดั้งเดิม โดยนำเสนอแนวทางการประพันธ์บทกวีรูปแบบใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งกวีนิพนธ์แนวโรแมนติก ที่กวีนั้นสามารถสื่อสารแสดงความรู้สึกของตนออกมาได้อย่างเสรี แต่งเติมจินตนาการของพวกเขาผ่านตัวอักษรที่บรรจงเรียงร้อยมาอย่างประณีตงดงามและอ่อนช้อย

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอาหรับ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง e-mail : sofiaabb_kks@hotmail.com

กวีนิพนธ์ของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” มุ่งเน้นการนำเสนอตัวตนและความรู้สึกรักของกวีผ่านธรรมชาติและสรรพสิ่งรอบตัว เนื้อหาของบทกวีมักเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรักที่ไม่สมหวัง มีการสอดแทรกประเด็นทางสังคม รวมถึงทัศนคติของกวีที่มีต่อสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยใช้การพรรณนาโวหารเพื่อให้เกิดจินตภาพ ใช้อารมณ์และจินตนาการเป็นปัจจัยสำคัญในการประพันธ์บทกวี ปรากฏการณ์ทางกวีรูปแบบใหม่นี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงการวรรณกรรมอาหรับยุคใหม่อย่างมาก ทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างโดยรวมของบทกวี รวมไปถึงรูปแบบการนำเสนอและแนวคิดด้านการประพันธ์กวีนิพนธ์ด้วย

คำสำคัญ : นักกวีกลุ่ม “อพอลโล”, บทกวีอาหรับยุคใหม่, กวีนิพนธ์แนวโรแมนติก

Abstract

This article aims at tracing the historical background of the emergence and analyzing the role of stanza of poets “Apollo”. The study was conducted by collecting the related information on the background and the roles of stanza of poets “Apollo” during early 20th century.

Arabic poetry is a field of art that has been learned and passed down from generation to generation. With a long history, there has been a strict traditional style of writing. Moreover, Arabic poetry functions as a tool used to convey the feeling, thoughts, imagination, and wisdom of the Arabs of different ages. It also reflects the way of life, social conditions, politics economy as well as the prosperous culture of Arabs powerfully. In the end, it a popular art that expresses its continuity and evolution until today.

The poets’ group named ‘Apollo’ is partial to Modern Arabic Literary members, who is one of the poets’ groups who intended to escape the monotony of poetry cloven to the traditional metrical patterns and melodies. It was introduced a novel way of writing poetry especially romantic poets in which the poets can freely communicate and express his feelings. Their imaginations were made through the intricacies of the poems’ language uses and delicate.

The poetry of the literariness-based group ‘Apollo’ focuses on presenting the poet’s identities and affections through nature and surroundings. The content of poems is often associated with unrequited love. There are social issues camouflaged including the poets’ attitudes towards their environment and entities by using the rhetorical descriptions to create imagery and by using emotion and imagination as a key factor in poetry. This new kind of poetic phenomenon has brought about tremendous changes in modern Arabic literature in terms of overview of the structure of the poetry, presentation styles, and poetic concepts.

Keywords: The Stanza of Poets “Apollo”, Modern Arabic Poetry, Romantic poetry.

บทนำ

ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่ยุคสมัยอาหรับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานการประพันธ์ด้านร้อยกรองกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้งหนึ่งหลังจากต้องเผชิญมรสุมอย่างหนักเนื่องจากประเทศอียิปต์และกลุ่มประเทศอาหรับหลายประเทศต้องประสบปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่ตกต่ำไว้ซึ่งเสถียรภาพอันเป็นผลมาจากการเข้าแทรกแซงทางการเมืองของบรรดาเหล่านักล่าอาณานิคมจากชาติตะวันตกทั้งหลายโดยมีตัวแปรที่สำคัญหลายตัวแปรที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ขึ้น เช่น การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างซีกโลกตะวันตกกับตะวันออกมากขึ้น การก่อตั้งสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบยุโรป การก่อตั้งโรงพิมพ์ สมาคม และชมรมต่าง ๆ เพื่อเป็นเวทีในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการรวมถึงผลงานวรรณกรรมสู่สายตาประชาชนมากขึ้น

วรรณคดีอาหรับในช่วงเวลาดังกล่าวเริ่มมีการปรับปรุงรูปแบบการประพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้อยกรองที่มีการผสมผสานแนวคิดและกลวิธีใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยมีการสอดแทรกอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ ความรักและความหวงแหนประเทศชาติ ซึ่งเราสามารถสัมผัสความรู้สึกเหล่านี้ได้จากผลงานการประพันธ์ของเหล่ากวีที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น กวีนิพนธ์ของอะห์หมัด เซกีย์, กวีนิพนธ์ของมะห์มูด ซามีย์ อัลบารูดี, กวีนิพนธ์ของฮาฟิซ อิบรอฮิม เป็นต้น (อะห์หมัด หะซัน ชัยยัต, 2013, หน้า 309)

ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้เราสามารถสรุปกระแสความคิดในการประพันธ์ผลงานทางด้านวรรณกรรมอาหรับได้ 4 แนวคิดหลัก ๆ คือ (สมชาย เข็มมี, 2558, หน้า 32)

1. นักวรรณกรรมอาหรับกลุ่มอนุรักษ์นิยมที่ยังคงยึดแนวทางการประพันธ์ผลงานด้านวรรณกรรมแบบดั้งเดิม และไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทั้งสิ้น
2. นักวรรณกรรมอาหรับกลุ่มอนุรักษ์นิยมที่ยอมรับแนวทางการประพันธ์แบบผสมผสานระหว่างรูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่
3. นักวรรณกรรมอาหรับที่หลงใหลการประพันธ์ผลงานด้านวรรณกรรมแบบตะวันตกและละทิ้งรูปแบบการประพันธ์แบบดั้งเดิมโดยสิ้นเชิง
4. นักวรรณกรรมอาหรับที่ประพันธ์ผลงานวรรณกรรมตามรูปแบบตะวันตกแต่ยังคงอนุรักษ์ส่วนดีของวรรณกรรมอาหรับแบบดั้งเดิมเอาไว้

ประเทศอียิปต์ถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางของกลุ่มประเทศอาหรับในด้านต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการประพันธ์ผลงานด้านวรรณกรรม โดยมีบรมครูด้านกวีนิพนธ์ชาวอียิปต์หลายท่านถูกขนานนามว่าลูกกระแสะกวีนิพนธ์อาหรับให้กลับมาใช้ชีวิตชีวอีกครั้ง เช่น ฮาฟิซ อิบรอฮีม, มะห์มูด ซามิย์ อัลบารูดี, คอสิล มิฏรอน, อะห์หมัด เซากี เป็นต้น ส่วนนักวรรณกรรมอาหรับที่เคลื่อนไหวอยู่ในประเทศอียิปต์ นอกจากนักวรรณกรรมอาหรับกลุ่มอนุรักษ์นิยมแล้วยังพบการเคลื่อนไหวของนักวรรณกรรมกลุ่มคิวนซึ่งนำโดย อับบาส มะห์มูด อัลอากีออต, อับดุลเราะห์มาน ชุกรี และอิบรอฮีม อัลคุดกอเดร อัลมาซีนี ถือได้ว่าเป็นต้นแบบของกวีรุ่นหลังเป็นกลุ่มนักวรรณกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการสร้างสรรค์บทกวี พวกเขาใช้ประสบการณ์ชีวิตในการประพันธ์บทกวี มีการให้เสรีภาพแก่กวีในการตีความบทกวีรวมถึงการใช้อารมณ์ความรู้สึกในการถ่ายทอดบทกวี ส่วนนักวรรณกรรมอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จัก ได้แก่ นักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ซึ่งพวกเขาเริ่มเคลื่อนไหวและมีผลงานอย่างต่อเนื่องในประเทศอียิปต์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1919 แต่ได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการและเปิดรับสมาชิกในปี ค.ศ. 1932

การกำเนิดและพัฒนาการของกวีกลุ่ม “อพอลโล”

ช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ได้เกิดกระแสการเคลื่อนไหวทางด้านวรรณคดีอาหรับครั้งใหญ่ โดยมีการเรียกร้องให้มีการยกระดับการผลิตผลงานทางด้านวรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ

ประพันธ์ผลงานทางด้านร้อยกรองที่จะต้องหลุดพ้นจากขนบธรรมเนียมดั้งเดิมโดยมีการเลือกใช้ถ้อยคำและสำนวนที่สละสลวยงดงาม สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ร่วมสมัยลงบนบทกวีแต่ละบทได้อย่างน่าสนใจ อีกทั้งยังมีความเคร่งครัดในการบังคับใช้ฉันทลักษณ์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากกวีรุ่นก่อน เหล่ากวีรุ่นใหม่มีความเห็นว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดในการประพันธ์บทกวีนั้นคือ การที่กวีต้องมีจินตนาการสามารถประพันธ์บทกวีที่สะท้อนวิถีชีวิตแห่งความเป็นจริง ธรรมชาติที่งดงาม ไม่ยึดติดและเคร่งครัดกับรูปแบบฉันทลักษณ์จนเป็นอุปสรรคในการผลิตผลงานด้านวรรณกรรม กวีจะต้องถ่ายทอดบทกวีของเขาออกมาจากความรู้สึกผ่านจินตนาการด้วยสำนวนภาษาที่งดงามตราตรึงใจผู้อ่านและผู้ฟัง

ภาพที่ 1 บางส่วนของสมาชิกวิกิกลุ่ม “อพอลโล” ค.ศ.1935

จาก <https://www.alaraby.co.uk/> صدر قديما "جماعة أبولو" إلى غير عودة

สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม 2564

อะห์หมัด ซะกี๊ อะบูชาดี๊ ได้ก่อตั้งกลุ่ม “อพอลโล” ขึ้นมาอย่างเป็นทางการในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 1932 ณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ และได้เลือกกรุงไคโรเป็นที่ทำการของกลุ่ม ส่วนสมาชิกของกลุ่ม “อพอลโล” ประกอบไปด้วยนักวรรณกรรม กวี นักวิจารณ์ โดยมีกลุ่มนักวรรณกรรมรุ่นใหม่หลายท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิก เช่น อะห์หมัด มวะหุริม, อาลี มะห์มูด ฏอฮา, กามิล อัยกัยลานี๊, อะห์หมัด ฏอยฟ์, อาลี อินานี๊, อะห์หมัด ซาฮิบ เป็นต้น (มุสตอฟา อัลดุเราะห์มาน อิบรอฮีม, 2015, หน้า 140-141)

ในช่วงแรกของการก่อตั้งกลุ่ม อะห์หมัด เซกียี ผู้ที่ได้รับฉายานามว่า “ผู้นำแห่งเหล่ากวีอาหรับ” ได้ถูกคัดเลือกเป็นผู้นำกลุ่ม ด้วยเหตุนี้กวีกลุ่ม “อพอลโล” จึงถือว่าเป็นกลุ่มกวีที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนบทกวีอาหรับยุคใหม่กลุ่มหนึ่งนอกเหนือจากกลุ่มคิวานและกลุ่มมะฮัษญูร ที่มีแนวคิดในการปฏิรูประบบการประพันธ์ผลงานทางด้านกวีนิพนธ์ ในวารสารฉบับแรกของกลุ่ม “อพอลโล” อะห์หมัด เซกียี อะบูชาดีย์ ได้ประกาศอุดมการณ์ของกลุ่มอย่างชัดเจนว่า เป้าหมายของกลุ่ม “อพอลโล” คือ การยกระดับการประพันธ์ผลงานด้านกวีนิพนธ์และเปิดโอกาสให้เหล่ากวีทั้งหลายได้มีโอกาสนำเสนอผลงานของพวกเขาสู่สายตาผู้คนทั้งหลาย ส่วนชื่อของกลุ่มนั้นมีที่มาจากความเชื่อของชาวกรีกโบราณที่เชื่อว่า อพอลโลคือ เทพเจ้าแห่งกวีและเสียงเพลง

ปัจจัยที่ทำให้มีการจัดตั้งกวีกลุ่ม “อพอลโล”

1. เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ก่อนที่จะมีการจัดตั้งกลุ่ม “อพอลโล” ขึ้นมานั้นมีการปะทะกันระหว่างกระแสแนวความคิดสองขั้วอย่างรุนแรง จนผู้คนเรียกขานการปะทะกันครั้งนี้ว่า “สงครามวรรณกรรม” ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มกวีที่ต้องการอนุรักษ์แนวทางการประพันธ์กวีแบบดั้งเดิมกับกลุ่มกวีที่ต้องการที่จะปฏิรูปแนวทางการประพันธ์กวีแบบใหม่ เนื่องจากกวีนิพนธ์ของกลุ่มกวีอนุรักษ์นิยมนั้นเป็นบทกวีที่ขาดอรรถรส ไร้ซึ่งจินตนาการ กวีนิพนธ์ของพวกเขาเป็นเพียงแค่การเล่าเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้นตามความเห็นของกวีที่ชื่นชอบและหลงใหลกวีนิพนธ์แนวโรมานติกซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากฝักฝั่งตะวันตก ด้วยเหตุนี้เองนักวรรณกรรมกลุ่มอพอลโลจึงอาสาทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปแนวทางการประพันธ์กวีนิพนธ์ โดยกวีนิพนธ์ที่ดีจะต้องนำเสนอให้ผู้อ่านและผู้ฟังได้เห็นถึงจินตนาการ และความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์ได้อย่างชัดเจน

2. หลังจากทีกวีกลุ่ม “คิวาน” ซึ่งประกอบไปด้วย อับบาซ มะห์มูด อัลอักก๊อด, อับดุลเราะห์มาน ชุกรี, และอับดุลกอเดร อัลมาซีนี ยุติบทบาทของพวกเขาลงโดยแต่ละท่านแยกย้ายกันไปทำงานด้านวรรณกรรมที่ตนเองชื่นชอบและถนัด ดังกล่าวนี้องการที่กลุ่มคิวานออกมาเรียกร้องให้มีการปฏิรูปวงการวรรณกรรมอาหรับในครั้งนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการประพันธ์กวีนิพนธ์ถือว่าเป็นต้นแบบและเป็นตัวอย่างให้กับนักวรรณกรรมอาหรับรุ่นหลังให้กล้าแสดงจุดยืนของพวกเขาออกมา อีกทั้งการเคลื่อนไหวของกลุ่มคิวานในครั้งนี้ยังถือได้ว่าเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ อะห์หมัด เซกียี อะบู ชาดีย์ ตัดสินใจจัดตั้งกลุ่ม “อพอลโล” ขึ้นมา

เพื่อยกระดับกวีนิพนธ์อาหรับและเปิดโอกาสให้นักวีรุ่นใหม่ได้มีเวทีนำเสนอผลงานของพวกเขาสู่
สายตาประชาชนทั่วไป

ภาพที่ 2 สมาชิกวรรณกรรมกลุ่ม “ดีวาน”

จาก <https://bookets4allstages.blogspot.com/2018/11/Arabc.html>

สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม 2564

เป้าหมายของกลุ่ม “อพอลโล”

1. เพื่อเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการประพันธ์บทกวีอาหรับแบบดั้งเดิมกับแนวทางการประพันธ์บทกวีรูปแบบใหม่ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างลงตัวและยกมาตรฐานบทกวีอาหรับให้ทันยุคทันสมัยมากยิ่งขึ้น
2. ต้องการให้เหล่ากวีอาหรับมีความเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติอย่างลุ่มลึกจนสามารถหลุดพ้นจากกระแสดความคิดที่แตกต่างและสามารถค้นหาแนวทางในการประพันธ์กวีนิพนธ์ของตนเองได้โดยไม่ทิ้งรากเหง้าความเป็นอาหรับของตนเอง
3. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการวิจารณ์ผลงานวรรณกรรมอาหรับทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเพื่อยกระดับผลงานวรรณกรรมอาหรับให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น
4. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการผลิตผลงานวรรณกรรมด้านร้อยกรองและวิจารณ์ผลงานด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ
5. เผยแพร่วารสาร “อพอลโล” เพื่อฟื้นฟูผลงานวรรณกรรมอาหรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานด้านกวีนิพนธ์อาหรับ (ฟะฮิมะฮ์ บุษะลาชี และนูเราะฮ์ บินดี ชีชะรอเราะฮ์, 2016-2017, หน้า 16,17)

ผู้ก่อตั้งวิกิกลุ่ม “อพอลโล” และสมาชิกที่มีชื่อเสียงบางท่านที่เข้าร่วมกลุ่ม

หลังจากที่นักวรรณกรรมกลุ่มศิวนยุติบทบาทของพวกเขาลงเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1919 นักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ก็เริ่มเคลื่อนไหวสานต่ออุดมการณ์ของพวกเขา โดยการเคลื่อนไหวของกลุ่ม “อพอลโล” นี้มีกวีที่มีชื่อเสียงเข้าร่วมอุดมการณ์มากมายหลายท่านทั้งจากประเทศอียิปต์และกลุ่มประเทศอาหรับ เช่น อะห์หมัด ชะกี๊ อะบูชาดี๊, อิบรอฮีม นาญี๊, และอะบูลกอเซ็ม อัซซาบิ๊ เป็นต้น

ภาพที่ 3 การประชุมครั้งประวัติศาสตร์ของวิกิกลุ่ม “อพอลโล”

ณ ที่ทำการของกลุ่ม โดยการนำของ คอัสลี มินูรอน เบ็ก เมื่อ 22 ตุลาคม 1932

จาก <https://www.marefa.org> / جمعية أبولو

สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม 2564

1. อะห์หมัด ชะกี๊ อะบูชาดี๊ (ผู้ก่อตั้งกลุ่มอพอลโล) เกิดเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 1892 ณ กรุงไคโร ย่านอาบีดิน ประเทศอียิปต์ เขาได้ซึมซับวัฒนธรรมอาหรับและได้ศึกษาวิชาการทางการแพทย์จากสถานศึกษาในดินแดนบ้านเกิดของเขา ในปี ค.ศ. 1913 เขาเดินทางไปยังประเทศอังกฤษเพื่อศึกษาวิชาการทางการแพทย์เพิ่มเติม เขาได้มีโอกาสศึกษาวรรณคดีอังกฤษและผลงานการประพันธ์ของกวีชาวอังกฤษที่มีชื่อเสียงหลายท่าน ในปี ค.ศ. 1922 เขาเดินทางกลับสู่บ้านเกิดเพื่อทำหน้าที่แพทย์ประจำหน่วยงานของรัฐบาลอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง (พะอิมะฮ์ บูสะลาชี และนุเราะฮ์ บินดิ ซีชะรอเราะฮ์, 2016-2017, หน้า 18)

ในปี ค.ศ. 1932 อะห์หมัด ชะกี๊ อะบูชาดี๊ ได้จัดตั้งกลุ่ม “อพอลโล” และวารสาร “อพอลโล” ขึ้นมาเพื่อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปและยกระดับรูปแบบและแนวทางการประพันธ์กวีนิพนธ์ให้มี

ความทันสมัย จากจุดนี้เองทำให้ความคิดของเขาได้รับการสนับสนุนจากเหล่านักวิวัฒนาการที่มีชื่อเสียงมากมายหลายท่าน แต่ทว่ากระแสการเรียกร้องของเขาต้องเผชิญกับแรงต่อต้านอย่างรุนแรงจากกลุ่มกวีแนวอนุรักษนิยม (มุฮัมหมัด ชากีย์ อีหมาวี, 1999, หน้า 194)

ภาพที่ 4 อะห์หมัด ชะกีย์ อะบูชาดิย์

จาก <https://www.n-3rab.com/> أحمد زكي أبو شادي شاعر و طبيب مصري روماني

สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม 2564

ในวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 1946 อะห์หมัด ชะกีย์ อะบู ชาดิย์ ได้ย้ายถิ่นฐานไปยังสหรัฐอเมริกาเนื่องจากถูกวิจารณ์อย่างรุนแรง เขาได้เข้าทำงานในองค์การสหประชาชาติในหลายหน่วยงาน ซึ่งในเวลาต่อมา อะห์หมัด ชะกีย์ อะบู ชาดิย์ ได้รับโอกาสทำหน้าที่เป็นอาจารย์สอนภาษาอาหรับและวรรณคดีอาหรับให้กับสถาบันเอเชียศึกษา รวมทั้งเป็นผู้ประกาศของสถานีวิทยุ “เสียงจากอเมริกา” ในประเทศสหรัฐอเมริกา ดังกล่าวนี้นี้เป็นสาเหตุทำให้เขาได้สัมผัสวัฒนธรรมและแนวคิดใหม่ๆ ของผู้คนจากซีกโลกตะวันตก ซึ่งเราสามารถมองเห็นอิทธิพลของแนวคิดและวัฒนธรรมเหล่านั้นได้จากกวีนิพนธ์ของเขา

ด้วยความชื่นชอบและหลงใหลในงานวรรณกรรมอาหรับมาตั้งแต่วัยเยาว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานด้านร้อยกรองอาหรับ เขาจึงได้ประพันธ์กวีนิพนธ์และเขียนบทความทางด้านวิชาการและวรรณคดีอาหรับมากมายสู่สายตาผู้คนมาโดยตลอด ถึงแม้เขาจะอยู่ห่างไกลจากบ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักก็ตาม เขาก็ยังคงเคลื่อนไหวเรียกร้องให้มีการยกระดับการประพันธ์กวีนิพนธ์อาหรับอีกทั้งยังเขียนบทความและบรรยายพิเศษในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

อาหรับในรายการวิทยุ “เสียงจากอเมริกา” อย่างสม่ำเสมอ เขาได้ก่อตั้งสมาคม “มุณีว่า” โดยมีนักวรรณกรรม กวี และนักวิจารณ์ ทั้งชาวอาหรับและชาวอเมริกันที่ชื่อเสียงมากมายหลายท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิก อะห์หมัด ซะกี๊ อะบู ซาดี๊ เสียชีวิตเมื่อวันที่ 12 เมษายน ค.ศ. 1955 ณ กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา

2. อิบรอฮีม นาญี๊ เกิดเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ. 1898 เขตบุซรอ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ เขาจบการศึกษาจากโรงเรียนการแพทย์ในปี ค.ศ. 1922 หลังจากนั้นเขาได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งแพทย์ประจำกระทรวงคมนาคม, กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงสาธารณสุขสมบัติตามลำดับ อิบรอฮีม นาญี๊ ได้ซึมซับรูปแบบการประพันธ์กวีนิพนธ์แบบดั้งเดิมจากการอ่านและศึกษากวีนิพนธ์ของมูตะนับบี๊, อิบน์รุมี๊, อะบู นุ๊วาส เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันอีกด้านหนึ่งอิบรอฮีม นาญี๊ ก็ได้ซึมซับแนวทางการประพันธ์กวีนิพนธ์แบบตะวันตก “โรแมนติก” จากกวีนิพนธ์ของนักชาตะวันตกที่มีชื่อเสียงมากมายหลายท่าน

ภาพที่ 5 อิบรอฮีม นาญี๊

จาก <https://www.mobtada.com/details/684020>

สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม 2564

อิบรอฮีม นาญี๊ มีความชื่นชอบกวีนิพนธ์แนวโรแมนติกเป็นพิเศษ เพราะเป็นกวีนิพนธ์ที่สามารถถ่ายทอดจินตนาการและความรู้สึกของผู้ประพันธ์ได้อย่างน่าอัศจรรย์ เขาได้เริ่มชีวิตการเป็นกวีของเขาเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1926 ขณะที่เขาเริ่มแปลกวีนิพนธ์ของกวีชาตะวันตกที่เขาชื่นชอบ

และเผยแพร่ในวารสาร “การเมืองประจำสัปดาห์” หลังจากนั้นเขาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม “อพอลโล” ในปี ค.ศ. 1932 ร่วมกับเหล่านักวิชาการอิตาลีและชาวอาหรับจากหลากหลายประเทศ ซึ่งในเวลาต่อมาเขาได้รับตำแหน่งเป็นวะกิล (ผู้แทน) ของกลุ่ม “อพอลโล” และประธานสมาพันธ์นักวรรณคดีอาหรับของประเทศอิตาลี

อิบรอฮีม นาญีย์ สามารถแปลกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาอังกฤษ, และภาษาอิตาลีเป็นภาษาอาหรับได้อย่างน่าประทับใจ เขาได้เผยแพร่ผลงานการศึกษาวรรณกรรมของเชกสเปียร์ (William Shakespeare) อีกทั้งยังได้ประพันธ์ตำราทางด้านวรรณกรรมอาหรับมากมายหลายเล่ม เช่น เมืองแห่งความฝัน, โลกของครอบครัว เป็นต้น

อิบรอฮีม นาญีย์ ต้องเผชิญกับการวิจารณ์วรรณกรรมอย่างรุนแรงจากอับบาต มะห์มูด อัลอักกอดและตอฮา หุเซน ขณะที่เขาเผยแพร่หนังสือรวมบทกวีของเขา ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่เขาเข้าร่วมเป็นสมาชิกรวมวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” จากการถูกวิจารณ์อย่างหนักในครั้งนี้ทำให้เขาต้องเดินทางไปพำนักอยู่ ณ กรุงลอนดอนช่วงเวลาหนึ่ง อิบรอฮีม นาญีย์ เสียชีวิตเมื่อวันที่ 24 มีนาคม ค.ศ. 1953 ในวัย 55 ปี

3. อะบุลกอเซ็ม อัชชาบบีย์ เกิดเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1909 ทางตอนใต้ของประเทศตูนิเซีย เขาเป็นลูกชายของผู้พิพากษามุฮัมมัด บิน กอเซ็ม อัชชาบบีย์ ซึ่งจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอัล อัซฮัร ประเทศอียิปต์ เขาสามารถท่องจำคัมภีร์อัลกุรอานได้ตั้งแต่เริ่มตั้งแต่อายุ 9 ขวบ หลังจากนั้นได้ศึกษาวิชาการทางด้านศาสนาจากบิดาของเขาเขาได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยซัยตูนะฮ์ ประเทศจอร์แดน (AlZaytoonah University of Jordan) เป็นเวลา 2 ปี

อะบุลกอเซ็ม อัชชาบบีย์ได้ศึกษาดำรงทางด้านวรรณคดีอาหรับที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประพันธ์กวีนิพนธ์ทั้งแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่ แต่เขาสนใจวรรณกรรมยุโรปเป็นพิเศษ เขาเติบโตในครอบครัวที่มีความเคร่งครัดในหลักการของศาสนาเป็นอย่างมาก ในปี ค.ศ. 1930 เขาจบการศึกษาทางด้านกฎหมายจากโรงเรียนสอนกฎหมายตูนิเซียเขาได้ติดตามบิดาของเขาไปยังเมืองต่าง ๆ ในประเทศตูนิเซียทำให้เขามีประสบการณ์และได้รับความรู้เพิ่มพูนในหลายด้านรวมถึงผลงานทางด้านวรรณกรรมอาหรับที่เขาชื่นชอบ

ภาพที่ 6 อะบูลกอเซ็ม อัชฮาบี

จาก <http://www.wata.cc/forums/showthread.php?66107> ترجمة قلب الأم لأبي القاسم الشابي

สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม 2564

อะบูลกอเซ็ม อัชฮาบี เป็นกวีอีกท่านหนึ่งที่เรียกร้องให้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการประพันธ์กวีนิพนธ์เพื่อให้หลุดพ้นจากรูปแบบเดิม ๆ ซึ่งมีผลทำให้เขาถูกวิจารณ์อย่างหนักจากเหล่ากวีกลุ่มอนุรักษ์นิยม เขาเข้าร่วมเป็นสมาชิกนักรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ซึ่งมีที่ทำการอยู่ในกรุงไคโร ประเทศอียิปต์ โดยผลงานกวีนิพนธ์ของเขาถูกเผยแพร่ในวารสาร “อพอลโล” ในปี ค.ศ. 1933 หนึ่งปีก่อนที่เขาจะเสียชีวิต ผลงานดังกล่าวทำให้อะบูลกอเซ็ม อัชฮาบีมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของผู้คนเป็นอย่างมาก เขาเสียชีวิตเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม ค.ศ. 1934 หลังจากป่วยเป็นโรคหัวใจตั้งแต่อายุ 22 ปี และเสียชีวิตในวัย 25 ปี ณ กรุงตูนิสเมืองหลวงของประเทศตูนิเซีย

ความสัมพันธ์ระหว่างกวีนิพนธ์แนวโรแมนติกกับนักรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล”

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่ากวีกลุ่ม “อพอลโล” มีความชื่นชอบและหลงใหลกวีนิพนธ์แนวโรแมนติกเป็นพิเศษ เนื่องจากกวีกลุ่มนี้ได้มีโอกาสซึมซับกวีนิพนธ์แนวโรแมนติกจากการอ่านและศึกษากวีนิพนธ์รูปแบบดังกล่าวจากผลงานการประพันธ์ของเหล่ากวีจากปากฝั่งตะวันตก เราจะได้เห็นว่ากวีกลุ่ม “อพอลโล” บางท่านมีประวัติเคยเดินทางไปศึกษาต่อยังดินแดนยุโรป ทำให้พวกเขาเหล่านั้นมีโอกาสสัมผัสและซึมซับกวีนิพนธ์แนวโรแมนติกจากเหล่ากวีที่มีชื่อเสียงในประเทศที่พวกเขาพำนักอยู่ ตัวอย่างเช่น อะห์หมัด เซกีย์ อะบูชาดีย์ ผู้ก่อตั้งกลุ่ม “อพอลโล” เขา

ศึกษาวิชาการแพทย์อยู่ในประเทศอังกฤษเป็นเวลานานนับสิบปี จึงเป็นเรื่องปกติที่เขาจะได้ซึมซับ กวีนิพนธ์แนวโรแมนติกจากเหล่ากวีที่ชื่อเสียงในประเทศอังกฤษ นอกจากนั้นแล้วสมาชิกท่านอื่น ๆ ของกลุ่ม “อพอลโล” ตัวอย่างเช่น อิบรอฮีม นาญีย์, อาลี มะห์มูด ตอฮา, ซอและห์ ญะลาละฮ์ ล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสเป็นอย่างดี ทำให้พวกเขาเหล่านั้นมีโอกาสดูแลศึกษาเรียนรู้กวีนิพนธ์แนวโรแมนติกจากเหล่ากวีที่มีชื่อเสียงและถูกยอมรับจากฝากฝั่งตะวันตกได้ อย่างไม่ยากเย็นนัก (มูสตอฟา อับดุลเราะห์มาน อิบรอฮีม, 2015, หน้า 135-136)

คุณค่าด้านวรรณศิลป์ในกวีนิพนธ์ของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล”

กวีนิพนธ์ของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” มุ่งเน้นการนำเสนอตัวตนและความรู้สึกของกวีมากกว่าการยึดติดกับกฎเกณฑ์ข้อจำกัดทางบทกวีที่มีมาแต่เดิม เนื่องจากอุดมการณ์ของนักวรรณกรรมกลุ่มนี้คือการท้าทายข้อจำกัดของกวีนิพนธ์แนวคลาสสิกที่เน้นความลงตัวและความแม่นยำของฉันทลักษณ์ของบทกวี ดังนั้นจึงพบว่ากวีนิพนธ์ของพวกเขาทั้งสำนวนโวหาร แนวคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงออกมานั้นจะไม่ยึดติดกับกฎระเบียบแบบแผนที่ตายตัว มักเลือกใช้การพรรณนาให้เกิดจินตภาพ ใช้อารมณ์และจินตนาการเป็นปัจจัยสำคัญในการประพันธ์บทกวี มีการใช้โวหารประเภทต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้ฟังได้รับอารมณ์และความงามของบทกวี กวีจะนำเสนอแนวคิดและอุดมการณ์ที่ต้องการการปลดปล่อยตัวเองออกจากโลกที่โหดร้ายไปสู่โลกแห่งจินตนาการที่ไร้ขอบเขต ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเนื้อหาส่วนใหญ่จะพรรณนาความรัก นกกรีกกลุ่ม “อพอลโล” ถือว่าความรักเป็นเสมือนที่พักทางใจเพื่อหลีกหนีจากความทรมานและชีวิตที่โหดร้าย เป็นเสมือนน้ำทิพย์โสมจิตใจที่อ่อนล้าของพวกเขา มักเลือกใช้ภาษาที่อ่อนหวาน นุ่มนวล มีการแสดงความในใจของกวีที่มีต่อสตรีอันเป็นที่รัก โดยกวีนั้นจะยึดเอาความรู้สึกของตนเป็นสำคัญ มักจะแสดงความรู้สึกและอารมณ์ของตนโดยการนำไปเกี่ยวพันกับสิ่งรอบตัวทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีการพรรณนาในลักษณะส่งสารแสดงความในใจไปให้นางผู้เป็นที่รัก ใช้โวหารในการพรรณนาที่ละเอียดลออลึกซึ้งด้วยจินตนาการของกวี

รูปแบบการประพันธ์กวีนิพนธ์ของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” นั้นมีการใช้ลีลาภาษาและโวหารในรูปแบบที่หลากหลายแต่มีความชัดเจนในด้านเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารร่วมกับการใช้ภาพพจน์แบบต่าง ๆ ในการนำเสนอบทกวี มีการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบบ สร้างจินตนาการมีการ

สร้อยคำเพื่อสื่อถึงจินตภาพ เช่นภาพพจน์อุปมา บุคลาธิษฐาน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความนัยที่กวีต้องการจะสื่อสารออกไป และเพื่อให้เกิดความหมายที่ลึกซึ้งกินใจ

นักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ถือว่าบทกวีนั้นคือตัวแทนของความรู้สึก ประหนึ่งเสียงร่ำไห้ของจิตวิญญาณอันทุกขระทม ดังที่อะบลูกอเซ็ม อัสซาบียี (2005, หน้า 15) ได้พรรณนาไว้ในบทกวีที่ชื่อ “ยา เชียร์รู” (يا شِعْرُ)

يَا شِعْرُ أَنْتَ فَامُ الشُّعُورِ
وَمَرْخَاةُ الرُّوحِ الْكَنِيْبِ
يَا شِعْرُ أَنْتَ صَدَى نَحِيْبِ
الْقَلْبِ وَالصَّبِّ الْغَرِيْبِ

โอบบทกวีเอ๋ย เจ้าคือกระบอกเสียงของความรู้สึก
และเจ้าคือเสียงร้องของวิญญาณอันเศร้าหมอง
โอบบทกวีเอ๋ย เจ้าคือเสียงสะท้อนแห่งการร่ำไห้
ของจิตใจ และเจ้าคือความหลงใหลที่ประหลาด

นักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” จะไม่นิยมประพันธ์บทกวีที่เกี่ยวข้องกับโอกาสหรือเทศกาลสำคัญต่าง ๆ รวมถึงบทกวีแนวสรรเสริญ และยกย่องบุคคลสำคัญ ดังที่ปรากฏในเนื้อหาของบทกวีในยุคอดีต กวีกลุ่มนี้เรียกร้องให้กวีนั้นทำหน้าที่เป็นสังเฝ้าของจิตวิญญาณสะท้อนความคิดและความอ่อนไหวทางอารมณ์ พวกเขาพยายามปลุกกระตุ้นให้เหล่ากวีร่วมสมัยปลดแอกจากข้อกำหนดทางกวียุคดั้งเดิม โดยการแสดงพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอันไร้ขอบเขต หลีกเลียงข้อจำกัดแบบเดิมที่ทำให้กวีนั้นขาดชีวิตชีวาและไร้อารมณ์ และยังเรียกร้องให้ใช้ความเรียบง่ายและจริงใจในการแสดงความรู้สึกของตนอีกด้วย

เนื้อหาของบทกวีนิพนธ์ของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” จะแสดงทัศนะ แนวคิด และมุมมองของกวีต่อเหตุการณ์ที่ประสบพบเจอและถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาในรูปของปรัชญาที่สะท้อนสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนมีการเก็บรายละเอียดของสรรพสิ่งต่าง ๆ เนื้อหาของบทกวีมีการสอดแทรกประเด็นด้านสังคมและทัศนะของกวีที่มีต่อสภาพความเป็นอยู่ ความเร้นแค้น และความรู้สึกบีบคั้นทางจิตใจ มักแสดงออกมาในรูปของความเศร้า

ความหม่นหมอง และความทุกข์ระทม ซึ่งกวีนิพนธ์ส่วนใหญ่ของพวกเขามักสะท้อนมุมมองที่แปลกแยกกับสังคมส่วนใหญ่และจะเป็นมุมมองด้านลบเสมอ

นอกจากนี้ยังมีการพรรณาลักษณะของธรรมชาติและสรรพสิ่งรอบตัว รวมไปถึงวันเวลาและฤดูกาลที่หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไปโดยการใส่ความรู้สึกของกวีให้กับธรรมชาติหรือฤดูกาลต่าง ๆ เพื่อให้เคลื่อนไปตามอารมณ์ของบทกวีในขณะนั้น เมื่อพบเห็นสิ่งใดกวีก็จะนำความรู้สึกของตนมาผนวกกับธรรมชาติแล้วนำเสนอออกมาด้วยรู้สึกอาลัยอาวรณ์ สุข ทุกข์ โศกเศร้า และร่าเริง เคลื่อนตามความรู้สึกของกวีด้วย

กวีนิพนธ์ของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอโล” มีการอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นนามธรรมให้คล้ายกับอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถมองเห็นและรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส และเปรียบเทียบไม่มีชีวิตจิตใจให้แสดงอาการหรือกระทำเหมือนกับมนุษย์ อาทิ กวีนิพนธ์ของ อิบรอฮีม นาญี (1980, หน้า 149) ที่ได้กล่าวถึงความทรงจำถึงความรักครั้งเก่า โดยเปรียบเทียบรักที่ไม่สมหวังประหนึ่งใบไม้ที่แห้งเหี่ยวและโรยราไป และยังเปรียบเทียบรู้สึกที่เจ็บปวดอันเกิดจากความทรงจำที่คับแค้นอยู่ในหัวใจ ประหนึ่งผู้คนมากมายที่แออัดกันอยู่ในพื้นที่แคบ ๆ

ذوت
وفرغــت من آلامها
عادت إليّ الذكرى
بحشدها وزحامها

ความรักนั้นได้เหี่ยวเฉาและโรยรา เมื่อฉันทุติความเจ็บปวดแล้ว
ความทรงจำครั้งเก่ากลับย้อนคืน พร้อมความแออัดเบียดเสียดยัดเยียด

บทกวีของ มะห์มูด อัลฮัมชะรี (1991, หน้า 167) ได้เปรียบสาขลมยามเย็นประหนึ่งห้วงโมหะที่นำเอาความหอมที่จรมมาจากสวนดอกไม้ที่แสนไกลจากไป

فَتَسِيمُ الْمَسَاءِ يَسْرِقُ عَطْرًا
الْخِيَالِ

และเจ้าสาขลมยามเย็นที่กำลังฉกเอาความหอม
จากทุ่งดอกไม้อันไกลโพ้นที่อยู่ในจินตนาการ

นักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” มักจะสื่ออารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาผ่านสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีชีวิตจิตใจ ดังจะพบได้ในกวีนิพนธ์หลายบทของพวกเขา อาทิ กวีนิพนธ์ของอะห์หมัด ชะกี๊ อะบูซาดิย์ ที่ให้ชื่อว่า “ฟิฮ์มัลเมาญ” (في حمى الموج) (2012, หน้า 44) กล่าวถึงธรรมชาติ กระแสน้ำที่ซัดกระหน่ำเข้าหาฝั่ง และพริ้วพรรณนาถึงความเศร้าโศก การพลัดพรากจากคนรักและความเจ็บปวดในหัวใจ

تَدَفَّقُ أَيُّهَا الْمَوْجُ الطَّرُوبُ
فَلِي قَلْبٌ عَلَى أَلْمِي يَـذُوبُ
يَذُوبُ مِنَ الْأَسَى الدَّفْءِاقِ حَتَّى
أَسَاهُ مَا شَكَّتِ الْقُلُوبُ!
أَعَنِّي مِنْ خَرِيرِكَ فَهَوِ طِبُّ إِذَا
مَا خَابَ فِي النَّاسِ الطَّبِيبُ
تَحَجَّرَ كُلُّ مَنْ أَرْجُو رَضَاهُ
فَأَيْنَ لِلـوَعْتِي أَيْنَ الْحَبِيبُ؟

.....

.....
فَخَلِّينِي إِذْ أَفْنَى وَهَمِّي
فَفِيكَ يُبَدِّدُ الرُّوحُ الْكَنِيبُ
وَعِنْدَكَ يُنْشِدُ الْمَوْجُ الْأَمَّانِي
وَيَلْتَجِي الْمَعْدَبُ وَالْأَدِيبُ

เจ้าเกลียวคลื่นที่ถาโถมเข้าหาฝั่งอย่างเรงร่า
หัวใจที่เจ็บปวดและอ่อนล้าของฉันจะสลายไป
ແหลกสลายไปกับความโศกเศร้าอาดูร
ที่ไม่มีหัวใจดวงใดเคยประสบพบพาน
เสียงของเกลียวคลื่นนั้นประหนึ่งโอสถทิพย์
เยียวยาอาการที่ไม่มีหมอกคนใดรักษาได้

สรรพสิ่งเบื้องหน้าล้วนหยุดนิ่ง ไร้ซึ่งชีวิต
แล้วหัวใจที่เจ็บปวดจะอยู่อย่างไร ? และคนรักของฉันอยู่ที่ใด ?

.....

จงปล่อยให้ตัวฉันกับความเศร้าหมองของฉันดับสูญไปเถิด
และเจ้าจะได้ทำให้วิญญาณที่หมดหวังของฉันให้คลายไป
ณ ที่ชายฝั่งแห่งนี้ เจ้าเกลียวคลื่นได้ขับขานบทเพลงแห่งแรงปรารถนา
ชายที่ถูกสาบและเศร้าหมองได้มาฟังฟังเจ้าแล้ว

ในด้านกลวิธีการประพันธ์ของนักวรรณกรรมกลุ่มอพอโลนนั้น พบว่าบทกวีแต่ละบทของนักวรรณกรรมกลุ่มนี้มักจะมีการแบ่งแยกออกเป็นตอนสั้น ๆ (مقطعات) ซึ่งแต่ละตอนที่ประกอบอยู่ในบทกวีบทเดียวกันนั้นจะใช้ฉันทลักษณ์ที่แตกต่างกัน แต่ผสมรวมกันไว้ด้วยท่วงทำนองและจังหวะของคำที่มีสัมผัสพ้องกันและมีจำนวนคำที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้บทกวีแต่ละตอนนั้นมีฉันทลักษณ์ที่หลากหลาย ต่างกับรูปแบบการประพันธ์ที่มีการสืบทอดกันมาในอดีต และมักเลือกใช้ฝั่งของท่วงทำนองที่เป็นฝั่งเชิงเดี่ยวซึ่งสามารถกลืนไหลและกลมกลืนกันได้อย่างไม่ยาก ซึ่งกลวิธีการประพันธ์แบบนี้ถือว่าเป็นกลวิธีการประพันธ์ที่ต่างจากธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติสืบทอดกันมามาก อาทิตบทกวีที่มีชื่อว่า “อัสศอบาสูลญะดีด” (الصباح الجديد) ของอะบุลกอเซ็ม อัชชาบียี (2005, หน้า 150-151) เป็นบทกวีที่ทรงคุณค่ามาก ประพันธ์ขึ้นมาโดยใช้ทำนองอัลคอฟีแบบมัญชูอ (مجزوء الخفيف) แบ่งเป็นตอนสั้น ๆ มีฉันทลักษณ์ที่หลากหลาย เนื้อหาบทกวีสะท้อนภาพชาวอาหรับในยุคของเขาที่ต้องทนกับการบีบคั้นและตกอยู่ในวังวนแห่งความบ้ำคั่งของผู้นำจอมเผด็จการ อัชชาบียีได้ฝังความเจ็บปวดทรมานเพื่อลบเลือนประวัติศาสตร์อันดำมืด และมองหาแสงอรุณเพื่อเริ่มชีวิตใหม่

أُسْكُتِي يَا جَرَاخَ وَأَسْكُنِي يَا شَجْوَنَ
مَاتَ عَهْدُ النُّوَاخِ وَزَمَانُ الْجُنُونِ
وَأَطْلَلُ الْمَصْبَاخَ مِنْ وَرَاءِ الْقُرُونِ

.....

فِي فِجَاجِ الرَّدَى قَدْ دَفَنْتُ الْأَلَمَ
وَنَثَرْتُ الدُّمُوعَ لِرِيَاكِ الْعَدَمِ
وَاتَّخَذْتُ الْحَيَاةَ مِعْزَافًا لِلنَّغَمِ

أَتَغْنِي عَلَيْهِ فِي رَحَابِ الزَّمَانِ
وَأَذْبُلْتُ الْأَسَى فِي جَمَالِ الْوَجُودِ

.....
الْوَدَاعَ! الْوَدَاعَ! يَا جِبَالَ الْهَمِّ
يَا هَضَبَاتِ الْأَسَى! يَا فِجَاجَ الْجَحِيمِ
قَدْ جَرَى زَوْرَقِي فِي الْخَضَمِ الْعَظِيمِ
وَنَشَرْتُ الشَّرَاعَ... فَالْوَدَاعَ! الْوَدَاعَ

จงนิ่งเสีย เจ้าบาดแผลแห่งความเจ็บปวด จงหยุดเสียที เจ้าเสียงครวญแห่งความเศร้า
ยุคสมัยแห่งความอาลัยและช่วงเวลาแห่งความเศร้าหมองได้ดับสูญไปแล้ว
ยามเช้าได้แผ่ขยายออกไปเบื้องหลังกาลเวลาอันยาวนาน

.....
ภายใต้หนทางแห่งความทุกข์ระทมเจียนตาย ฉันได้ฟังความเจ็บปวดไว้
น้ำตานันได้ราดรดลงไปบนสายลมแห่งความว่างเปล่า
และฉันทำให้ชีวิตเป็นดังเครื่องดนตรี เพื่อบรรเลง
ฉันจะขับขานบทเพลงไปกับมัน ตามกาลเวลา
ฉันได้หลอมละลายความเศร้าลงไปในความงามแห่งชีวิต

.....
ลาแล้ว ลาก่อน เจ้าภูผาแห่งความวิตก
โอ้ ที่ราบสูงแห่งความเศร้า โอ้ หนทางแห่งเปลวเพลิง
เรือของฉันได้แล่นไปในท้องทะเลอันเว้งกว้างไกล
ฉันกางใบเรือออกเพื่อเดินทาง ... ลาแล้ว ลาก่อน

นอกจากนี้ยังพบการประพันธ์บทกวีแบบมัวร์ซัล (شعر المرسل) และบทกวีแบบฮุรรุ (الشعر الحر) หมายถึงบรรดาบทกวีที่ไม่เคร่งครัดลักษณะและไม่ยึดติดกับผังของท่วงทำนองตามจารีต ซึ่งได้รับความนิยมในหมู่ชาวอาหรับอย่างแพร่หลาย เริ่มตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เรื่อยมา ถือเป็นการเปิดรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรมอาหรับและส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวงการวรรณกรรมอาหรับอย่างมาก นอกจากนี้ยังพบว่าในหลาย ๆ บทกวีของนักวรรณกรรมกลุ่มนี้มีการนำเอาคำศัพท์ที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับเข้ามาใช้ร่วมด้วย เพื่อเพิ่มความทันสมัยและความน่าสนใจให้กับบทกวี

บทสรุป

นักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ได้ยึดรูปแบบการประพันธ์กวีนิพนธ์แนวโรแมนติคเป็นแนวทางปฏิบัติของกลุ่มสืบเนื่องมาจากพวกเขาต้องการปฏิวัติรูปแบบการประพันธ์กวีนิพนธ์แบบดั้งเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกวีนิพนธ์แนวคลาสสิกที่มักจะใช้ถ้อยคำที่งดงาม ไพเราะ และสละสลวยแต่ไร้ซึ่งจินตนาการและการส่งผ่านความรู้สึกนึกคิดที่ซ่อนลึกอยู่ในจิตใจของผู้ประพันธ์ผู้ผู้อ่านและผู้ฟังได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ อีกทั้งยังพยายามรักษากฎเกณฑ์และรูปแบบดั้งเดิมเอาไว้อย่างเหนียวแน่น เหล่ากวีกลุ่ม “อพอลโล” จึงลุกขึ้นมาเรียกร้องให้ปฏิรูปการประพันธ์กวีนิพนธ์แบบเดิม ๆ สนับสนุนและส่งเสริมให้เหล่ากวีรุ่นใหม่นำประพันธ์กวีนิพนธ์ที่กลั่นออกมาจากความรู้สึกเบื้องลึกที่อยู่ในใจและจะต้องนำเสนอจินตนาการของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้กวีมีอิสระในการนำเสนอความคิดของพวกเขาผ่านบทกวีที่พวกเขาประพันธ์ขึ้นมา จากความรู้สึกเบื้องลึกในจิตใจของพวกเขา

จากอุดมการณ์ที่ชัดเจนและแนวคิดที่เป็นรูปธรรมของนักวรรณกรรมกลุ่ม “อพอลโล” ทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ของกวีนิพนธ์อย่างชัดเจน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกี่ยวข้องกับโครงสร้างโดยรวมของบทกวี รวมไปถึงรูปแบบการนำเสนอและความคิดสร้างสรรค์ที่เหล่ากวีได้บรรจุเรียงร้อยเข้าไปในบทกวีของตน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้เข้าถึงอารมณ์ของบทกวีได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- สมชาย เข็มมี.(2558). *อิทธิพลของนักวรรณกรรมกลุ่มคิวนานที่มีต่อบทกวีอาหรับยุคใหม่ของประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- إبراهيم ناجي (أبيروسيما ناجي). (1980). *ديوان إبراهيم ناجي*. بيروت: دار العودة ، دط.
- أبو القاسم الشابي (أبيروسيما أخصاببي). (2005). *ديوان أبي القاسم الشابي*. (الطبعة الرابعة) بيروت: دار الكتب العلمية.
- أحمد حسن الزيات (أحمد حسن زيات). (2013). *تاريخ الأدب العربي*. بيروت: دار المعرفة ، دط.
- أحمد زكي أبو شادي (أحمد زكي أخصادي). (2012). *النبوع*. القاهرة: مؤسسة هندأوي للتعليم والثقافة، دط.
- عبد العزيز شرف (أحمد أخصي شرف). (1991). *محمود الهمشري شاعر أبولو*. (الطبعة الأولى) بيروت : دار الجيل.
- فهيمة بوحلاسي ونورة بنت سي زرازة (2016-2017). *الأسس والمنطلقات النقدية بين جماعتي أبولو ومهجر*. رسالة علمية لنيل شهادة الماجستير : جامعة العربي بن مهدي- أم البواقي ، دط.
- محمد زكي العشماوي (أحمد أخصي أخصماوي). (1999). *أعلام الأدب العربي الحديث واتجاهاتهم الفنية الشعر - المسرح - القصة-النقد الأدبي*. الإسكندرية : دار المعرفة الجامعية ، دط.
- مصطفى عبد الرحمن إبراهيم (أحمد أخصي أخصماوي). (2015). *أعلام الأدب العربي الحديث واتجاهاتهم الفنية : مكة للطباعة ، دط.*